

Αθήνα, 28 Απριλίου 2025

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους κ. Υπουργούς
Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής
Μετανάστευσης και Ασύλου

Θέμα: Σοβαρά ερωτήματα για την τήρηση του Διεθνούς Δικαίου στα σύνορα και τις επιχειρήσεις Έρευνας και Διάσωσης τίθενται πλέον και από την Frontex. Η κυβέρνηση οφείλει να δώσει άμεσα απαντήσεις στην κοινωνία και την ΕΕ.

Το τελευταίο διάστημα, έρχονται στο φως διαδοχικά δημοσιεύματα και μαρτυρίες που καταδεικνύουν τη συστηματική και οργανωμένη πρακτική παράνομων επαναπροωθήσεων αιτούντων άσυλο από τις ελληνικές αρχές, ιδίως στα θαλάσσια σύνορα.

Σε πρόσφατο αποκαλυπτικό ρεπορτάζ του δημοσιογραφικού οργανισμού Solomon¹, αναφέρεται πως ο ίδιος ο εκτελεστικός διευθυντής της Frontex, Χανς Λέιτενς, παραδέχθηκε εσωτερικά ότι η στάση ανοχής απέναντι σε αυτές τις πρακτικές στην Ελλάδα έχει δημιουργήσει «αίσθηση ατιμωρησίας».

Παράλληλα, σύμφωνα με ρεπορτάζ του Associated Press², η Frontex έχει ανοίξει φάκελο για τουλάχιστον 12 περιστατικά πιθανών παραβιάσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων από τις ελληνικές αρχές. Πρόκειται για περιστατικά που φέρονται να συνέβησαν το 2024 και να αφορούν βίαιες και εξευτελιστικές πρακτικές κατά μεταναστών και προσφύγων, πολλές φορές σε συνθήκες πλήρους σιωπής και αδιαφάνειας.

Παρότι η ελληνική κυβέρνηση απορρίπτει κατηγορηματικά τις καταγγελίες αυτές, η διεθνής εικόνα της χώρας επιβαρύνεται διαρκώς, ενώ αυξάνεται η ανησυχία για την υπονόμευση του κράτους δικαίου και την αποδυνάμωση θεμελιωδών δημοκρατικών εγγυήσεων. Τα ερωτήματα που τίθενται πλέον είναι πολιτικά, θεσμικά και ηθικά.

Ενδεικτικό της σοβαρότητας της κατάστασης είναι και η υπόθεση του ναυαγίου στην Πύλο, όπου δεκάδες άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους. Όπως αποκαλύπτει το ρεπορτάζ του Solomon, κατά τη διάρκεια της επιχείρησης η Frontex προσφέρθηκε να συνδράμει από αέρος με χρήση drone, πρόταση που απορρίφθηκε από τις ελληνικές αρχές, προκαλώντας ερωτήματα ως προς τη βούληση των αρχών να υπάρχει πλήρης καταγραφή και διαφάνεια των γεγονότων. Η άρνηση αυτή, σε συνδυασμό με την προσπάθεια μετακύλισης ευθυνών αποκλειστικά στους διακινητές, υποδηλώνει μια πιθανή μεθόδευση συγκάλυψης ενεργειών ή παραλείψεων. Το γεγονός ότι η Frontex δεν έχει πλήρη ενημέρωση για το συμβάν, ενισχύει περαιτέρω την εντύπωση ότι η επιχείρηση δεν έγινε με γνώμονα το διεθνές δίκαιο και την προστασία της ανθρώπινης ζωής.

¹ https://wearesolomon.com/el/mag/format-el/erevnes/dioikitis-frontex-dimioyrgisame-aisthisi-atim-wrisias-ellada/?mc_cid=563472f2f4&mc_eid=a268d739ad

² <https://apnews.com/article/migration-european-union-greece-frontex-0fe75b634a8c2f3b0e37cc0d111c7065>

(παρ.1, αρ. 49, Ν. 4960/2022 / Α' 145/22.07.2022)

Επειδή, η Ειδική Επιτροπή για τη Συμμόρφωση με τα Θεμελιώδη Δικαιώματα που έχει συσταθεί στο Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου έχει ως αρμοδιότητα (παρ.1, αρ. 50, Ν. 4960/2022 / Α' 145/22.07.2022) την παρακολούθηση των διαδικασιών και της εφαρμογής της εθνικής, ενωσιακής και διεθνούς νομοθεσίας στους τομείς της προστασίας των συνόρων.

Επειδή, εξετάζεται το ενδεχόμενο προσφυγής στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την εκκίνηση διαδικασίας επί παραβάσει κατά της Ελλάδας λόγω επαναπροωθήσεων και συστηματικών παραβιάσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Επειδή, όσα αναφέρει ο κος Γκριμχέντεν δεν προσβάλλουν απλώς τις διεθνείς υποχρεώσεις της Ελλάδας, τραυματίζουν βαθιά την αξιοπιστία του ελληνικού κράτους, υπονομεύουν το κράτος δικαίου και αποδυναμώνουν τις βάσεις της ευρωπαϊκής έννομης τάξης.

Ερωτώνται οι αρμόδιοι Υπουργοί

1. Προτίθεται η κυβέρνηση να διερευνήσει σε βάθος τις καταγγελίες για παράνομες επαναπροωθήσεις και να δημοσιοποιήσει τα πορίσματα των ερευνών;
2. Ποια μέτρα έχουν ληφθεί για τη διασφάλιση της τήρησης του διεθνούς δικαίου στα σύνορα και τη λογοδοσία των εμπλεκόμενων αρχών;
3. Πώς αιτιολογείται η άρνηση της συνδρομής από τη Frontex στο περιστατικό του ναυαγίου στην Πύλο;
4. Σε ποιες ενέργειες σκοπεύει να προχωρήσει η κυβέρνηση για να αποκαταστήσει τη διεθνή εικόνα της χώρας και να ενισχύσει την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στα σύνορα;
5. Προτίθεται η κυβέρνηση να απαντήσει επισήμως στις δηλώσεις του Υπευθύνου Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Frontex;

Οι Ερωτώντες/ώσες Βουλευτές/ριες

Ψυχογιός Γεώργιος

Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος

Ακρίτα Ελένη (Έλενα)

Βέττα Καλλιόπη

Γαβρήλος Γιώργος

Γεροβασίλη Όλγα

Δούρου Ειρήνη (Ρένα)

Ζαμπάρας Μιλτιάδης

Μπάρκας Κωνσταντίνος

Παναγιωτόπουλος Ανδρέας

Παπαηλίου Γιώργος
Τσαπανιδου Παρθένα (Πόπη)